

Píše Václav Maidl

(E*forum, 02. 05. 2016)

Vzpomínky na Kurta Krolopa († 22. 3. 2016)

Nechci psát žádnou hagiografii. Ale Kurt Krolop byl jedinečný a výjimečný.

Vzpomínka první: Na katedře

Nastoupil jsem na tehdejší katedru germanistiky FF UK v září 1990 sice již sedmatřicetiletý, ale naprostý vysokoškolský pedagogický elév. Když mě Jiří Stromšík do tamního prostředí uváděl, řekl mi: „Když něco nebudeš vědět, ptej se. To není ostuda. A když to nebudeme vědět my, zeptej se Kurta Krolopa, ten ví všechno. My se ho ptáme taky.“ Tak jsem se dozvěděl o existenci tohoto podivuhodného a obdivuhodného muže a mohl se brzy – a poté častokrát – přesvědčit, že pověst nelhala. Ohromoval jako kouzelník. Internetové vyhledávače tehdy ještě neexistovaly. Přijdu za ním do pracovny a snažím se zasadit do správného kontextu nějaký Goethův citát. KK se na chvíli, tak půl minuty, maximálně minutu zamyslí, přejede pohledem hřbety jednotlivých goethovských vydání, pak vstane, vykročí ke knihovně, vytáhne svazek a řekne: „To by mohlo být tady.“ Rozevře knihu, krátce v ní zalistuje, zaboří do knihy ukazovák a s úsměvem pronese: „Tady to je!“

Když jsem mu předkládal svůj první příspěvek o Josefu Rankovi pro českou germanistickou ročenku *brücken*, říkal jsem si, že bude muset asi zapátrat, kdo to tenhle zapomenutý spisovatel ze Šumavy vlastně je. Nejenom, že ho znal, ale zrovna tak znal jeho spolustolovníky z Café Neuner ve Vídni, přetahování s Boženou Němcovou, prostě celý kontext, spíše kontexty, které já tehdy maximálně tušil. Přesto, anebo právě proto, mě potěšilo, když prohlásil, že je můj příspěvek „druckreif“.

Vzpomínka druhá: V Klášterní vinárně

Na katedře jsem strávil dva akademické roky: 1990–1992. V té době vzájemného oťukávání a poznávání se stalo, že jsme s KK a Markem Nekulou, který v té době na katedře také působil, byli v Klášterní vinárně na Národní třídě. Ne že bychom společně vymetali pražské vinárny, spíše jsme čekali na nějakého zahraničního hosta, kterých po pádu železné opony do Prahy zajížděly desítky. Při čekání jsme se bavili o všem možném a také přišla řeč na odsun Němců (výraz „vyhnání“ nebyl tehdy ještě obecně „salonfähig“), jeho příčiny a důsledky, jeho hodnocení. I když jsem se zabýval německy

psanou literaturou z českých zemí a například datum 4. březen 1919 mi bylo známé (což počátkem 90. let byla výjimka než pravidlo), přesto jsem zastával názor, že „odsun“ si zavinili Němci sami a že se tak stalo po právu. Nikdy jsem neviděl KK tak rozčileného. Dokonce zvýšil hlas a začal nám vyprávět, jak jako šestnáctiletý kluk musel nosit na rukávu bílou pásku s písmenem N, jak musel nuceně pracovat coby mlékárenský závozník a jak mu vždycky, když zajížděli s mlékem z jeho rodných Kravař do Prahy, jeho český parťák řidič na okraji Prahy přikázal, aby tu pásku schoval, protože by se jinak mohl dostat do potíží s revolučními gardami. A s jakou úlevou tu pásku později vyhodil z vlaku, když přejížděli v Děčíně-Podmoklech do tehdejší SBZ (sovětská okupační zóna, pozdější NDR). Bylo vidět, že jsem ťal do živého, že ta rána se nezacelila ani po 45 letech. (A to jsem tehdy ještě nevěděl, že v roce 1970 musel KK opustit svou rodnou zemi nuceně podruhé...)

Vzpomínka třetí: V rodném kraji Kurta Krolopa

Jak léta plynula, sblížil jsem se postupně s celou rodinou Krolopových. Jeho kulaté a půlkulaté narozeniny byly vždy důvodem, aby se v Praze sjela stará parta kdysi mladých asistentů z doby, kdy katedru germanistiky vedl KK (po definitivním návratu do Prahy v devadesátých letech). Klaas-Hinrich Ehlers naši čtveřici – k níž patřili ještě Steffen Höhne a Marek Nekula – překřtil podle čínské Velké čtyřky na „Viererbande“ a bylo jasné, že se vždy něco podnikne. Jednou jsme tak vyrazili s KK do jeho rodného kraje, aby nám ukázal, odkud pocházel. Prošli jsme si Litoměřice, kde chodil do gymnázia, zajeli do jeho rodných Kravař (Graber) a auty se přesunuli do vesnice, kde ještě stál rychtářský dům ze 17. století s klenbami spočívajícími na jediném svorníku – někdejší sídlo rychtáře Krolopa. Hrdě nám ho ukázal (nynější majitelé umožnili, abychom šli dovnitř) a bylo vidět, že je hrdý jak na dům, tak na rychtářského předka. Nikdy to neformuloval slovně, ale bylo jasné, že je místní a navzdory všem historickým zádrhelům také zemský patriot. Zkrátka Deutschböhme.